

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Agri 3

ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Περιγραφή

Ο δείκτης ορίζεται ως ο αριθμός των βιοκαλλιεργητών και η έκταση που καλύπτεται από βιολογικές καλλιέργειες. Οι βιολογικές καλλιέργειες πιστοποιούνται με βάση τον κανονισμό 2092/91 και ουσιαστικά αποτελούν προσπάθεια ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη γεωργική πολιτική. Οι βιολογικές καλλιέργειες στηρίζονται σε μία οικολογική λογική και απαιτούν μεγαλύτερη έκταση γης για δεδομένη ποσότητα παραγωγής.

Σημασία του δείκτη

Ο δείκτης Agri 3 «Διείσδυση βιολογικών καλλιεργειών» παρέχει πληροφορία για το ποσοστό των γεωργικών καλλιεργειών που χρησιμοποιούν, ήπιες προς το περιβάλλον, διαχειριστικές πρακτικές παράγοντας ποιοτικά προϊόντα. Στις καλλιέργειες αυτές δε χρησιμοποιούνται συνθετικά λιπάσματα, φυτοφάρμακα και γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί. Η πρακτική αυτή συμβάλλει σημαντικά στη μείωση της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος μιας περιοχής.

Η μεταβολή του δείκτη σχετίζεται άμεσα με την αντίστοιχη καταναλωτική ζήτηση σε βιολογικά προϊόντα. Αυτά θεωρείται ότι υπερέχουν σε θρεπτική αξία των αντίστοιχων συμβατικών, καθώς είναι απαλλαγμένα από επιβλαβή πρόσθετα χημικά συστατικά και επομένως η προώθησή τους έχει ιδιαίτερη σημασία για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των ανθρώπων. Η διαρκώς αυξανόμενη καταναλωτική ζήτηση σε βιολογικά προϊόντα υποδεικνύει την αυξανόμενη συνειδητοποίηση των καταναλωτών για υγιεινή διατροφή και προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, οι βιολογικές καλλιέργειες συμβάλλουν στην αύξηση της βιοποικιλότητας (ζώων και φυτών) και κατ' επέκταση στη σταθεροποίηση και την ευρωστία των γεωργικών οικοσυστημάτων.

Μεθοδολογία υπολογισμού

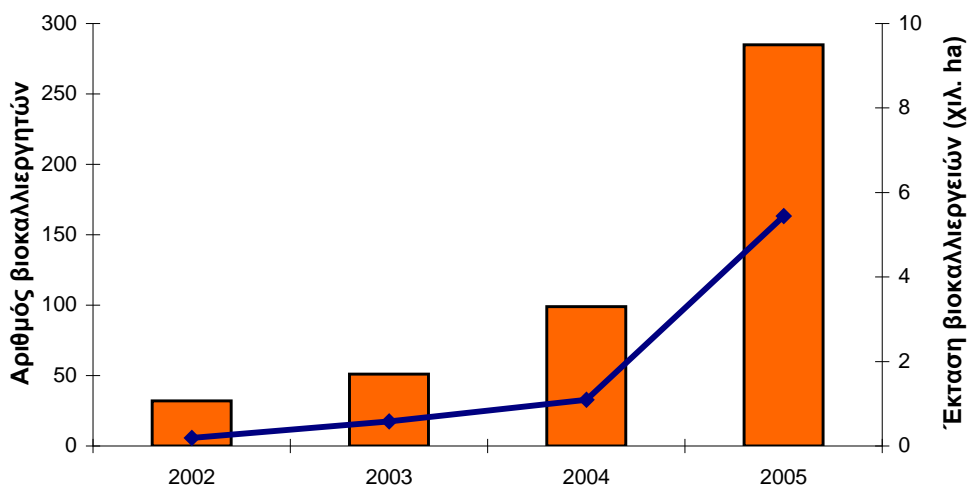
Καταγράφεται ο αριθμός των βιοκαλλιεργητών και η συνολική έκταση των βιοκαλλιεργειών (χιλ. ha) στο Νομό Θεσσαλονίκης ετησίως. Υπολογίζεται επίσης η ετήσια ποσοστιαία συμμετοχή (%) της βιολογικά καλλιεργούμενης έκτασης (ha) επί της συνολικής γεωργικής έκτασης (ha) στο Νομό Θεσσαλονίκης.

Πορεία του δείκτη

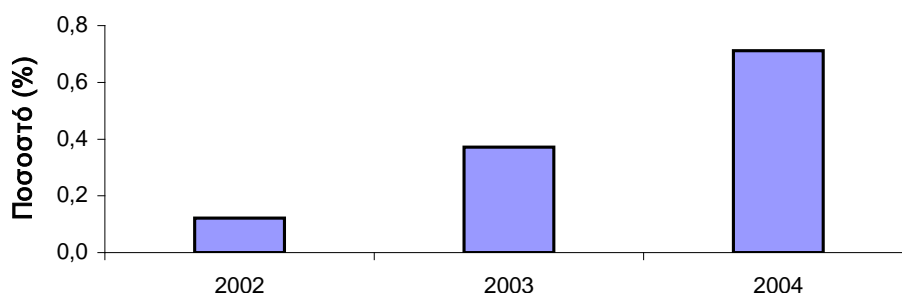
Ο αριθμός των βιοκαλλιεργητών στο Νομό Θεσσαλονίκης από το έτος 2002 μέχρι το 2005, δηλαδή μέσα σε 4 έτη, σχεδόν δεκαπλασιάστηκε (Εικόνα 1). Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρήθηκε τη διετία 2004-2005. Αλματώδη αύξηση παρατηρήθηκε και

στη βιολογικά καλλιεργούμενη έκταση το ίδιο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, το έτος 2005 καλλιεργήθηκαν 28 φορές περίπου μεγαλύτερη έκταση σε σύγκριση με το 2002.

Το ποσοστό της έκτασης των βιοκαλλιεργειών επί του συνόλου της γεωργικής έκτασης στο Νομό Θεσσαλονίκης σχεδόν εξαπλασιάστηκε μέσα σε δύο έτη (2002-2004), εξακολουθεί όμως να είναι ιδιαίτερα μικρό καθώς ανέρχεται σε 0,71% (Εικόνα 2). Το ποσοστό αυτό εκτιμάται ότι θα πρέπει να έχει συνεχή άνοδο τα επόμενα έτη και απώτερος στόχος είναι να ανέλθει ως το 10% περίπου.

Εικόνα 1: Εξέλιξη του αριθμού των βιοκαλλιεργητών και της συνολικής έκτασης (χιλ. ha) που καλλιεργείται βιολογικά στο Νομό Θεσσαλονίκης

Εικόνα 2: Ποσοστιαία συμμετοχή της βιολογικά καλλιεργούμενης έκτασης επί της συνολικής γεωργικής έκτασης στο Νομό Θεσσαλονίκης

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι υπάρχει τάση μετάβασης των αγροτικών καλλιεργειών από τις συμβατικές καλλιέργειες προς τις βιολογικές. Οι βιολογικές καλλιέργειες είναι απαλλαγμένες από υπολείμματα φυτοφαρμάκων και χημικών

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

λιπασμάτων καθώς χρησιμοποιούνται εναλλακτικές μέθοδοι για την αντιμετώπιση των εχθρών και τη θρέψη των φυτών. Για το λόγο αυτό, η βιολογική γεωργία εκτός από την παραγωγή υγιεινών προϊόντων συμβάλλει και στην εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία του εδάφους, την εξοικονόμηση και την ποιότητα του νερού, τη σταθερότητα του κλίματος και της βιοποικιλότητας. Συνεπώς, η επέκταση των βιολογικών καλλιεργειών αναμένεται να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας και των συνθηκών ζωής των κατοίκων. Οι όποιες θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της περιοχής όμως δεν θα είναι άμεσες, αλλά θα γίνουν αντιληπτές σε βάθος χρόνου. Αυτό διότι αφενός η επιβάρυνση του περιβάλλοντος ήταν μακροχρόνια και αφετέρου οι συμβατικές καλλιέργειες εξακολουθούν να υπάρχουν και να το επιβαρύνουν.

Παρόμοια αυξητική τάση του αριθμού των βιοκαλλιεργητών, της έκτασης και της ποσοστιαίας συμμετοχής των βιολογικών καλλιεργειών παρατηρείται και σε εθνικό επίπεδο. Η ελιά με ποσοστό 47,5% είναι η κυριότερη βιολογική καλλιέργεια σε εθνικό επίπεδο και ακολουθούν τα σιτηρά με ποσοστό 23%. Στο Νομό Θεσσαλονίκης το έτος 2005, τα σιτηρά καταλάμβαναν τη μεγαλύτερη έκταση μεταξύ των βιολογικών καλλιεργειών (2759,3 ha) και ακολουθούσαν τα κτηνοτροφικά φυτά (1913,0 ha). Αντίθετα, η καλλιέργεια της ελιάς δεν είναι τόσο διαδεδομένη σε σύγκριση με άλλες περιοχές της Νότιας Ελλάδας.